

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 7 - 1952

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

Maandoverzicht No. 7 - 1952

V E R T R O U W E L I J K

I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz.	1
II	Activiteit van de CPN en haar Hulp-organisaties	"	5
III	Vakbeweging	"	10
IV	Indonesië	"	14
V	Overzicht stakingen Juli 1952	"	17

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAALREACTIES OP EEN REDE

Een terugblik op de voornaamste internationaal-politieke gebeurtenissen der laatste weken verlevendigt het besef, dat de ideologische strijd tussen het Westen en het Oosten zijn zoveelste climax bereikte. Tot kort begrip zij er aan herinnerd, dat het communistische bloc reeds vele jaren systematisch en uiterst omzichtig poogt om de gedachte ingang te doen vinden, dat een vredesmacht van communisten en welmenende andersdenkenden met toenemend succes front maakt tegen de duistere krachten, die aan sturen op een nieuwe oorlogsramp.

De psychologisch gefundeerde vredescampagne van het Stalinisme wordt doelbewust en straf gedisciplineerd geleid, met gebruikmaking van alle daarvoor in aanmerking komende omstandigheden en gebeurtenissen. Hierbij kwam de communisten een rede, welke de voormalige opperbevelhebber van het Atlantisch hoofdkwartier op 25 Augustus j.l. te New York uitsprak, bijzonder van pas.

Voor een gezelschap van oud-strijders, verenigd in het Amerikaans Legioen, ontvouwde Eisenhower het denkbeeld, dat de Sowjetmacht niet alleen ingetoemd moet worden (de zgn. containment policy) maar teruggedrongen (roll-back-theorie). Hij schaarde zich hiermede onverwacht achter de opvatting terzake van Foster Dulles, republikeins adviseur voor buitenlandse politiek.

In West-Europa, maar ook in Amerika zelf (o.a. van Truman) kwam scherpe, afwijzende reactie op deze uitlatingen en wel in die mate en omvang, dat Eisenhower een week later zelf een verduidelijking van zijn standpunt gaf. Als antwoord op de beschuldiging van president Truman zei Eisenhower, dat het recht moet worden ondersteund om in vrijheid te leven met vreedzame middelen, "maar dan ook met vreedzame middelen alleen".

Volgens de pers wordt het in bevoegde kringen van de Noord-Atlantische Verdrags Organisatie (de raad van de N.A.V.O. te Parijs) betreurd, dat Eisenhower "een smet op het Atlantisch verbond" heeft geworpen. Eisenhower's "mannentaal" moet koren op/Russische molen zijn. Tekenend voor de verontwaardiging in het Westen is het beeld, dat de correspondent van de N.R.Crt. in Parijs op 1 September j.l. gaf van de stemming in het milieu van de N.A.V.O.

De Russen, aldus een passage uit die beschouwing, hebben immers altijd betoogd, dat het Atlantische verbond een agressieve alliantie is, gericht tegen de Sowjet-Unie c.s. "Eisenhower, zo lijkt het, komt deze Russische stelling nu eventjes adstrueren en zelfs al zou hij niet tot president worden gekozen, dan zouden de Russen nóg lange tijd politieke munt uit deze rede kunnen slaan. Wat zemelt gij toch over een defensief verbond, zo zouden de Russen kunnen volhouden, lees Eisenhower's rede nog maar eens over. Daarin zult gij, valse Europeanen, al onze argumenten tegen de Atlantische alliantie terug vinden".

De "Prawda" van 28-8-'52 heeft deze affaire inderdaad terstond op de spits gedreven in een scherp gesteld, honend hoofd-

VERTROUWELIJK

artikel aan het adres van de voormalige opperbevelhebber van SHAPE.

Eisenhower, aldus Radio Moskou, is er zich terdege van bewust, dat in West-Europa de haat tegen de Verenigde Staten zich steeds meer verbreidt. Hij wijt dit aan Sowjet-Russische propaganda, maar het lijdt geen twijfel, dat hij zelf door de toespraak van 25 Augustus "meer gedaan heeft voor de anti-Amerika-propaganda dan gedurende een maand door honderd artikelen in de Sowjet-Russische pers zou kunnen worden bereikt."

Daarop onmiddellijk aansluitende hebben de communistische partijleiders in Frankrijk en West-Duitsland nieuwe parolen uitgegeven voor de herleving van een oude campagne tot herstel van de onafhankelijkheid van West-Europa ter bevrijding uit de greep der Amerikanen. Een beroep op de medewerking van de socialisten daarbij toont aan, dat de Stalinisten ook hier de "brede front"-politiek nieuw leven trachten in te blazen. Op diezelfde brede basis pogen zij de actieve belangstelling te wekken van andersdenkenden om deel te nemen aan de voorbereiding van het zgn. Congres der Volkeren voor de Vrede en dit in December te Wenen bij te wonen. Zoals bekend gaat het hier om het derde Wereldvredecongres, dat, onder een algemener naamsaanduiding, wordt belegd onder de auspiciën van de communistische Wereldvrede raad. (Zie ook hoofdstuk II van dit overzicht, onder mantelorganisaties).

Het incident-Eisenhower, getoetst op zijn waarde voor de vredespropaganda van Moskou ook hier te lande, vertoont dit belangrijke facet, dat hiermede werd geïntroduceerd een niet nader gefundeerde offensieve opvatting t.a.v. de doelstellingen der Amerikaanse buitenlandse politiek en de daarmee in zo nauwe relatie staande politiek van de Atlantische verdedigingsgemeenschap. Juist dit Atlantisch verbond heeft zich tot heden gekenmerkt door het uitgangsprincipe van een strikt defensieve houding tegenover het opdringende communisme. Mede gelet op de nadere toelichting van Eisenhower, kan worden gesteld, dat in de opvattingen van de Atlantische Verdrags Organisatie generlei wijziging van beginsel met betrekking tot het kernprobleem der defensieve instelling is gekomen.

XIXe PARTIJCONGRES VAN DE C.P.S.U. (b).

In de laatste week van Augustus heeft Stalin, in zijn kwaliteit van secretaris van het Centraal Comité der Communistische Partij van de Sowjet-Unie (bolsjewiki), officieel doen publiceren, dat het statutaire negentiende Partijcongres op 5 October a.s. te Moskou zal aanvangen. Dit is 13 jaar na het 18e van Maart 1939 en 18 jaar na het daar aan voorafgaande van Januari 1934.

De desbetreffende agenda bevat o.m. aanwijzingen, die aanleiding kunnen geven tot veronderstellingen over de plaats van de daar optredende prominenten in het hiërarchische bestel van de Sowjet-Unie. In het verleden is gebleken, dat de rangorde van belangrijkheid der personen in het regiem der USSR veelal

viel af te leiden uit de taken, die bij zo gewichtige beraadslaging als een Partijcongres aan betrokkenen werden toegewezen.

In 1939 trad Stalin zelf op als rapporteur van het verslag van het Centraal Comité. Deze sleutelpositie gaat nu zijn medesecretaris G.M. Malenkow innemen. Molotow, in 1939 rapporteur voor de aanwijzingen van het XVIIIe Congres voor het vierde Vijfjarenplan, is thans volledig naar de achtergrond getreden. Het vijfde Vijfjarenplan zal worden toegelicht door de in het Westen minder bekende functionaris M.S. Saboerow. De sphynxachtige positie van Molotow wordt daardoor nog geheimzinniger. Het ware echter onverantwoord hieraan een hypothese te verbinden ten aanzien van zijn machtspositie in het Russische staats- en partijpolitieke apparaat.

De vooraanstaande partij-functionaris N.S. Chroesjtsjow zal op het a.s. partijcongres rapporteur zijn voor de wijziging van het statuut der C.P.S.U.. In 1939 was dit Andrei A. Zhdanow, wiens ster opvallend hoog rees tot aan zijn geheimzinnige dood in 1948.

Het is te dezer plaatse ondoenlijk in kort bestek een samenvatting te geven van de inhoud van het vijfde Vijfjarenplan voor de periode 1951-1955 en van de tekst der gewijzigde partij-statuten, zoals deze zijn ontworpen door het Centraal Comité van de CPSU (b). De Kominformkrant, nummer 34, van 29 Augustus 1952 bevat, ook in de Nederlandse vertaling, uitvoerige bijzonderheden. Slechts kan worden aangetekend dat de vertaling van de desbetreffende documenten in de Nederlandse uitgave, zulks na vergelijking met de dzz. beschikbare Duitse tekst (Neues Deutschland, 24-8-52) op enige plaatsen slordig en soms zelfs onjuist is. In tegenstelling met het dagblad De Waarheid wordt in de vertaling van de Kominformkrant in artikel 1 van het gewijzigde statuut der partij b.v. gesproken over de Communistische Partij van de Sowjet-Unie, die is: een vrijwillige strijdbare organisatie van "eensgezinde" communisten, bestaande uit arbeiders, werkende boeren en werkende intellectuelen. Het woord eensgezinde kwam abusievelijk in de plaats van het woord gelijkgezinde.

Opvallend is, dat de communistische pers in en buiten Rusland de grootste aandacht in haar commentaren wijdt aan de mérites van het nieuwe Vijfjarenplan, terwijl aan de ontwerpstatuten-wijziging slechts vluchtige aandacht wordt besteed. In dit ontwerp komen nochtans voorstellen tot veranderingen in het partij-apparaat tot uiting, die minstens naar de vorm, van ingrijpende betekenis zijn. Indien dit ontwerp door het Partijcongres zou worden aanvaard - en er zijn weinig redenen om te veronderstellen dat zulks niet zal gebeuren - dan gaan het Politburo en het Orgburo van de CP der Sowjet-Unie verdwijnen al is dit niet rechtstreeks medegedeeld. Zij zullen plaats maken voor "een Presidium om het werk van het Centrale Comité tussen de plenaire zittingen te leiden, en een secretariaat voor de leiding van het lopende werk, voornamelijk voor de organisatie van de controle op het doorvoeren van de besluiten van de partij en voor de keuze van kaders".

VERTROUWELIJK

Het is technisch-organisatorisch zeker verantwoord de voorgestelde opheffing van top-organen als Polit- en Orgburo niet te formuleren in een ontwerp-tekst van de gewijzigde Partij-statuten. Bevreemdend is echter het ontbreken van een toelichting door het Centrale Comité der C.P.S.U. (b) gelijktijdig met het aankondigen van de ingrijpende reorganisatie ter zake.

Wel is achteraf in het Russische dagblad "De Prawda" een aantal stellingen van rapporteur N.S. CHROESJTSJOW afgedrukt. In de communistische pers werd aan de hand van deze publicatie een summiere verklaring gegeven van de ingrijpende veranderingen t.a.v. het politieke- en het organisatiebureau. In de Oost-Duitse pers werd b.v. gesproken van een "doelmatiger leiding". Het C.P.N.-dagblad "De Waarheid", 5-9-52, wijdde een vrij uitvoerige doch weinig zeggende beschouwing aan het ontwerp van de gewijzigde statuten, zulks aan de hand van de Prawda-publicatie van de stellingen van genoemde Chroesjtsjow.

Hierin, aldus het C.P.N.-artikel, worden de wijzigingen en aanvullingen, die noodzakelijk zijn gebleken, omdat vele punten der statuten verouderd zijn en de ervaringen van de partij-opbouw sinds het 18e Congres er in tot uitdrukking moeten komen, uitvoerig behandeld.

BOLSJEWIKI verdwijnen.

Volgens de nieuwe statuten zal de partij in de toekomst "Communistische Partij van de Sowjet-Unie" heten zonder de toevoeging: Bolsjewiki.

Dit is doelmatig, zo heet het in de stellingen, omdat "ten eerste de betiteling "Communistische Partij van de Sowjet-Unie" preciezer is en omdat ten tweede het op het ogenblik niet noodzakelijk is de dubbele benaming van de partij: "communistische" en "bolsjewistische" te handhaven, want de woorden "communist" en "bolsjewiek" drukken dezelfde inhoud uit .

Aan het slot van de samenvatting, zoals de Waarheid deze bracht, wordt "de verandering van het politiek bureau" aan de orde gesteld.

"Het is doelmatig", zo wordt hierover gezegd, "het Politiek Bureau te reorganiseren tot een Presidium van het Centraal Comité der partij, dat voor de leiding van het werk van het CC in de tijd tussen de plenaire zittingen wordt gevormd, want de naam "Presidium" komt meer overeen met de functies, die het Politiek Bureau op het ogenblik uitoefent. Wat het lopende organiserende werk van het Centraal Comité betreft, is het zoals de praktijk heeft aangetoond, op zijn plaats, dit werk in één orgaan, het secretariaat te concentreren; daarom heeft men in de toekomst geen organisatiebureau van het CC nodig".

In volgende overzichten zal er nog gelegenheid te over zijn om nader in te gaan op de achtergrond van deze reorganisatie.

HOOFDSTUK II - ACTIVITEIT VAN DE CPN EN HAAR HULPORGANISATIES.

ALGEMEEN

De gedragslijn van de Partij heeft na de Tweede Kamer-verkiezingen geen principiële, wel tactische wijziging ondergaan. De solidariteit van socialisten, communisten en partijlozen, vóór en gedurende de stembuscampagne als een noodzaak voorgesteld, staat nog steeds in het middelpunt van de communistische belangstelling. De Partijleiding heeft zich ingespannen om de pogingen tot vorming van een nieuw kabinet agitatorisch te doorkruisen. Om wille van het behoud van een "onbetwistbare linkse verkiezingszege" deed zij de P.v.d.A. ongevraagd toezegging van steun tegen het gevaar van het opdringende "fascisme" onder het motto: liever Drees dan Romme.

Op grond van de pretentie, dat zij de wezenlijke kracht is, die de "zwenking naar links" veroorzaakte, tracht de CPN thans te fungeren als het geweten der "werkers", die eisen dat de verkiezingsbeloften worden ingewisseld.

Een typisch voorbeeld van de beweeglijkheid der eenheids-politiek is, dat de vaak grove persoonlijke aanvallen op vooral de P.v.d.A.-kopstukken, thans in het openbaar achterwege blijven. Mogelijk is uit de jongste stembuscijfers geconcludeerd, dat de methodiek van laster en verdachtmaking in de verkiezingsstrijd geen winst opleverde. Dit betekent geenszins, dat de communisten in de toekomst dit wapen niet zullen hanteren.

PROPAGANDA

De onlangs door Paul de GROOT geuite klacht over de nog grote invloed op de massa van een door Amerika geleide anti-Sowjet-hetze, wijst op begrip bij de C.P.N.-leiding voor de situatie, dat nauwelijks sprake kan zijn van belangrijke terreinwinst voor het communisme in Nederland, alvorens bredere lagen van de bevolking kunnen worden overtuigd van "de successen van het socialisme" in de Sowjet-Unie. In de C.P.N.-pers wordt dan ook steeds meer aandacht gewijd aan de verdediging van het socialistische vaderland tegen "de laster van zijn vijanden". Leven en werken in de Sowjet-Unie worden hierbij welhaast voorgesteld als een idylle.

De waarde van deze Rusland-verheerlijking lijkt problematisch. De simpele en vaak naïeve inhoud van de desbetreffende publicaties heeft wellicht positieve nawerking op een lezerschare die bij voorbaat welwillend tegenover het Stalinisme staat.

Geen 24 maanden.

Uiteraard wijdde de C.P.N. bijzondere aandacht aan de protestbeweging tegen de tweejarige dienstplicht in België. "De beweging van de Belgische soldaten en de massale stakingen

VERTROUWELIJK

van de Belgische arbeiders, waarin socialisten en communisten verenigd waren", zouden de regeringen gedwongen hebben de Amerikaanse eis af te wijzen en een beslissing over de duur van de diensttijd naar een later tijdstip te verschuiven (zie ook hoofdstuk III).

De berichtgeving terzake was ook nu weer zodanig, dat hieruit duidelijk de bedoeling bleek de lezers te inspireren tot daadwerkelijk verzet voor het geval in Nederland verlenging van de diensttijd wordt voorgesteld.

De ledenwerfcampagne

De onmiddellijk na de jongste Tweede Kamerverkiezingen door de algemeen secretaris aangekondigde ledenwerfcampagne nam een aanvang. "Taken" werden niet opgelegd. De indruk is, dat de actie een min of meer duurzaam karakter zal dragen.

Pers

Conform de voorwaarden, werd van de Waarheid-lening 1946 ad f. 500.000.-, f. 20.000.- aan obligaties uitgeloot en betaalbaar gesteld.

Zuiveringen

Bij de in het vorige maandoverzicht besproken "zuiveringen" hebben blijkbaar de vertegenwoordigers in de openbare lichamen vooreerst de aandacht. In een drietal gemeenten, t.w. Amsterdam, Winschoten en Soest, volgde een "gedemoraliseerd" dan wel "slap" communistisch gemeenteraadslid een desbetreffend Partijbevel op en bedankte voor zijn/haar functie.

Het partijcongres

Het (uitgestelde) partijcongres zal van 1 tot 4 November a.s. te Amsterdam worden gehouden. Ongetwijfeld zullen hieraan ook nu weer districtsconferenties voorafgaan.

Reeds heeft de partijvoorzitter, Gerben WAGENAAR, zich uitgelaten, dat het 19de Partijcongres te Moskou inspirerend zal werken op de beraadslaging van de C.P.N.

C.P.N. MANTELORGANISATIES

De "neutrale" Vrede

De Nederlandse Vredesraad ziet zich momenteel geplaatst voor de taak de Nederlandse deelname aan een tweetal internationale bijeenkomsten te organiseren zonder al te nadrukkelijk de aandacht op zijn bemoeiingen te vestigen. In de eerste plaats geldt het de voorbereiding van het op 5 December a.s. te Wenen beginnende, derde Wereldvredecongres, om tactische redenen aangeduid als "Congres der Volkeren voor de Vrede" (zie Maand-

overzicht 6-1952 - pag. 1.) Deze benaming dient om juist buiten de communistische geleerden, meer nog dan bij de twee voorgaande vredescongressen, de indruk te wekken van het bestaan van een brede, a-politieke grondslag. In eigen kring wordt die voorstelling van zaken eveneens gegeven met de toevoeging, dat vanzelfsprekend de communisten alle steun verlenen uit hoofde van hun principiële vredelievende instelling. De praktische uitvoering van deze opzet brengt uiteraard moeilijkheden met zich mede. Het ligt thans in de bedoeling een aantal prominente, tot dusverre nog niet door de communisten geëxploiteerde personen, te verzoeken "spontaan" adhaesie te betuigen met het plan een vredescongres der volkeren te houden. De aanbeveling zal dan naar een aantal organisaties en verenigingen worden gezonden, die op haar beurt het initiatief zullen ondersteunen. Uit de adhaerenten zal tenslotte een comité van voorbereiding worden gevormd. Het spreekt welhaast vanzelf, dat de Nederlandse Vredesraad in bedoeld comité goed vertegenwoordigd zal zijn.

Gelet op de drang van de communistische initiatiefnemers naar een eenheidsfront voor de vrede, zal ook de agenda van het a.s. congres waarschijnlijk algemeen worden gehouden. Men is er zich van bewust, dat de meningen over de bacteriologische oorlogvoering in Korea, een vredespact tussen de Grote Vijf en de herbewapening van Duitsland, zeer verdeeld zijn. Daarom zal, naar wordt voorgegeven, de leidende gedachte van het congres zijn, dat de internationale moeilijkheden niet door wapengeweld, maar door onderhandelingen moeten worden opgelost.

Naast het vorenstaande houdt - op de tweede plaats, maar van evengrote betekenis - de vredesbeweging zich bezig met de propaganda voor de internationale conferentie voor een vreedzame oplossing van het Duitse probleem. Deze zal begin October a.s. te Berlijn plaats vinden onder auspiciën van de bekende "Mouvement international pour la solution pacifique du problème allemand". De activiteit van de Nederlandse Vredesraad te dezen zou er op kunnen duiden, dat de Mouvement, tot dusver in hoofdzaak gericht op beïnvloeding van intellectuelen, zich zal ontwikkelen tot een massa-organisatie. In dit verband moge worden opgemerkt, dat tijdens een op 10-8-1952 te Enschede gehouden landelijke conferentie van de vereniging "Verenigd Verzet 1940-1945" een initiatief-comité tegen de herbewapening van Duitsland werd gevormd, zulks op instigatie van het Nederlandse comité tegen de herbewapening van Duitsland.

In Nederland heeft de "Mouvement" onder de intellectuelen tot nog toe weinig weerklank gevonden. Een verdere aanwijzing voor de hierboven veronderstelde koerswijziging is gelegen in het feit, dat een aantal Nederlandse propagandisten van de "Mouvement" tevens actief is voor de vredesbeweging "De Derde Weg" (zie Maandoverzicht no. 6-1952 blz. 8 e.v.).

Loyale medici gewaarschuwd

De perikelen waarmede de vredesbeweging in ons land te kampen heeft bij haar pogingen om een bepaald congres onder haar auspiciën als a-politiek voor te stellen, werden in het recente verleden duidelijk door de waarschuwing in de pers tegen de communistische strekking van de a.s. internationale conferentie van medici (vide M.O. no. 4-1952). Anders dan bij de voorbereiding van het vorengenoemde "Congres der Volkeren voor de Vrede" hebben de initiatiefnemers hier over de gehele linie getracht de communistische origine te camoufleren. Reeds voor de verschijning van de bedoelde artikelen hadden enige bestuursleden van de "organisatie van Nederlandse Artsen voor oorlogsprophylaxe" - afgekort de O.N.A.O. - zelf onderkend, dat zij in feite ijverden voor de communistische zaak. In een rondschrijven stelden zij alle Nederlandse artsen, die hun instemming hadden betuigd, in kennis met deze h.i. ongewenste gang van zaken. Aan geadresseerden werd verzocht te willen mededelen of zij onder deze omstandigheden prijs stelden op het voortbestaan in haar huidige vorm van de "Organisatie van Nederlandse Artsen voor Oorlogsprophylaxe". Aangenomen mag worden, dat sindsdien de organisatie als zodanig heeft opgehouden te bestaan.

De voorbereidingen in Nederland liggen thans in handen van de communistische vrouwelijke arts Dr W.E. KREGER te Amsterdam. Gebleken is, dat zij ook tijdens het bestaan van de O.N.A.O. reeds contact onderhield met het te Rome zetelende internationale secretariaat.

Dr KREGER voert eveneens het secretariaat van een comité van communistische artsen en juristen, dat zich ten doel stelt onder de intellectuelen propaganda te voeren tegen het gebruik van bacteriologische wapens in Korea. Dit comité gaf bereids een "documentatie-bulletin" uit, waarin "bewijsmateriaal" is opgenomen. Mogelijk geldt het hier een manoeuvre ter propagering van een Nederlandse vertegenwoordiging in een "onpartijdige en competente" internationale commissie van onderzoek, waarachter toch de Wereldvrede Raad weer staat.

"Scheurt het leugennet aan stukken". Onder dit motief zullen de leden van de vereniging "Nederland-U.S.S.R." in de komende maanden (31 Augustus 1952 - 15 Maart 1953) opnieuw op pad gaan om de door het hoofdbestuur gestelde taak-werving van 10.000 nieuwe leden en 6500 abonné's op het verenigingsorgaan - te vervullen. De toe te kennen prijzen zullen worden bekend gemaakt tijdens het nu definitief op 4 en 5 October a.s. vastgestelde congres. Uit de wedstrijdvoorwaarden blijkt, dat bijzonder belang wordt gehecht aan verhoging van de oplage van het verenigingsorgaan, zulks wellicht in verband met de financiële situatie van het blad.

Een oude bekende

Het A.N.J.V. zorgde voor een verrassing door de plotse-
linge benoeming van Johan Frederik (Joop) WOLFF tot landelijk
voorzitter van het Verbond. "De Waarheid" meldde dit zeer ter-
loops in een bericht betreffende de vrijlating van de twee be-
kende dienstweigeraars Niek de PATER en Wil van KEMPEN, die
hun straf hadden uitgezeten.

Niettegenstaande de onopvallende aankondiging moet deze
ongetwijfeld van hogerhand bevolen aanstelling voor het A.N.J.V.
van betekenis worden geacht. WOLFF's voorganger, Marcus BAKKER,
werd en wordt geheel in beslag genomen door zijn werkzaamheden
als secretaris van de Nederlandse Vredesraad. De afwezigheid
van een krachtige leiding in het A.N.J.V. - alsmede het nog
steeds ontbreken van de noodzakelijke steun van de zijde van
de C.P.N., waarop het Partijbestuur zich reeds in 1951 bezon-
deed zich door vermindering van activiteit danig gevoelen.

Joop WOLFF vertoefde ruim een jaar buiten de landsgrenzen.
Hij keerde onlangs naar Nederland terug. In feite trad hij al
sinds Augustus 1950 hier te lande niet meer op de voorgrond,
Zijn langdurige afwezigheid hier wekt de gedachte, dat hij el-
ders voor een politieke taak werd geschoold.

Ondanks zijn jeugdige leeftijd (25 jaar) is hij een man
van gewicht in de communistische kringen. Nauwelijks twintig
jaar oud, maakte hij reeds deel uit van het dagelijks bestuur
van het A.N.J.V. en was tevens voorzitter van de O.P.S.J..
Zijn invloed op de communistische jongeren was destijds groot.

In de volgende jaren werkte hij intensief voor "De Waar-
heid" als speciaal verslaggever, ook in het buitenland. Joop
WOLFF is een geroutineerd spreker, handig en voorzichtig. Hij
bezit het volledige vertrouwen van het Partijbestuur. Zijn be-
noeming past geheel in het kader van de huidige partijtactiek.
Ongetwijfeld zal hij in de komende wintercampagne nog van zich
laten horen, niet het minst bij het streven om het politieke
peil der A.N.J.V.-ers op te voeren, teneinde de waarde van
het Verbond voor de partij te vergroten.

Acties om de jeugd.

De gebeurtenissen in België inzake de "24-maanden" (ver-
plichte militaire dienst) hebben in communistisch gelederen
in Nederland geen diepgaande reacties veroorzaakt. Eerst op
12 Augustus j.l., toen in België het hoogtepunt der demonstra-
ties al enkele dagen achter de rug was, belegde het A.N.J.V.
te Amsterdam een openbare vergadering met Michel van de BORGHT,
bestuurslid van de communistische "Belgische Volksjeugd" als
gast. Overigens beperkte de communistische activiteit op dit
terrein zich vrijwel uitsluitend tot gekleurde berichtgeving
in "De Waarheid" en enige andere communistische bladen.

De Nationale Conferentie ter Verdediging van de Rechten van de Jeugd, welke op 2 en 3 Augustus 1952 te Lunteren zou worden gehouden, werd voor onbepaalde tijd uitgesteld. Het kampeerterrein op de Goudsberg werd te elfder ure door de eigenaar niet ter beschikking gesteld van het Nederlandse initiatief-comité.

De internationale conferentie zal op 15-2-1953 te Wenen gehouden worden ingevolge een besluit van het initiatief-comité, dat in Juli j.l. te Kopenhagen bijeenkwam. Nederland was daar vertegenwoordigd door J.C.M. DEKKERS uit Den Haag.

Door middel van plaatselijke comité's in bedrijven en scholen worden pogingen in het werk gesteld om Nederlandse jongeren te interesseren voor de Weense conferentie. Tot nu toe zijn deze comité's gering in aantal.

HOOFDSTUK III - VAKBEWEGING

A. TWEËRLEI TACTIEK

In de Franse Communistische Partij en haar vakbeweging kwam het enige tijd geleden tot een vrij ingrijpend meningsverschil t.a.v. de te volgen tactiek bij het voeren van de klassenstrijd.

De partijbestuurder F. BILLoux propageerde harde strijdbare kernen en een krachtige geïsoleerde, dus op eigen macht steunende actie van de P.C.F.-C.G.T., als voorhoede van de "arbeidersmassa".

Billoux's medebestuurder, Etienne FAJON, bestempelde nadien deze tactiek als schadelijk voor de arbeid der Franse communisten en corrigeerde de door Billoux voorgestane koers. Partij en vakbeweging in Frankrijk dienden, aldus Fajon, de oude methode van infiltratie en zorgvuldig gecamoufleerde woelarbeid weer te volgen. Door het aanwakkeren van de ontevredenheid in alle bevolkingsgroepen moesten nieuwe acties worden ontplooid.

In "De Waarheid" en in het E.V.C.-orgaan "Werkend Nederland" werd enige tijd geleden (zie M.O. 5-1952 blz. 13 en 14), analoog aan de zienswijze van Billoux, een beschouwing opgenomen. Stakingen resp. van vissers en van arbeiders in de Vredestein-fabrieken, waarvan de communisten de afloop onbevredigend oordeelden, gaven aanleiding tot een betoog over "stakingsslessen". Het voortaan volgen van een radicaler koers, in de geest van de - niet genoemde - Franse partijbestuurder Billoux, werd daarin noodzakelijk geacht. Het was, aldus bedoelde uiteenzetting, verkeerd gebleken, dat de leiding van stakingen in handen lag van comité's, samengesteld op "brede basis", waarvan de leden niet voor hun taak waren berekend. Een staking had eerst dan kans van slagen, wanneer de actie werd geleid door meer doelbewuste arbeiders, die hard genoeg

VERTROUWELIJK

zijn om aanvallen van de ondernemers en de reactionnaire pers te weerstaan. "Klassenstrijd kan nu eenmaal niet met fluwelen handschoenen worden gevoerd". Blijkbaar is het hier te lande niet gekomen - dit in tegenstelling met Frankrijk - tot het overeenkomstig deze richtlijnen meer openlijk strijdvaardig optreden van partij en vakbeweging. C.P.N. en E.V.C. hebben zich, behoudens het papieren intermezzo van de "stakingslessen", niet afgewend van de tot heden gevolgde tactiek om in en door de massa te pogen communistische acties te ontplooiën. Voor de zoveelste maal is duidelijk geworden, dat de communistische opvattingen in Frankrijk inspirerend zijn voor de gang van zaken in Nederland. Het corrigerend optreden van Fajon in de Franse situatie heeft de C.P.N. en de E.V.C. kennelijk behoed voor een zijdesprong in de tactiek, die, althans theoretisch, in die kringen haar intrede had gedaan blijkens de gedoeerde "stakingslessen". Tenslotte is dit incident terug te brengen tot een storm in een glas water. De E.V.C. gaat, bedoelde radicale theorie ter zijde stellend, voort naar samenwerking te zoeken met andersdenkenden en wel overeenkomstig het recept-Fajon. In besloten kring en ook openlijk in de pers der communisten blijft men er op wijzen, dat de C.P.N.-E.V.C. zich voor de toekomst meer en meer moeten oriënteren op het N.V.V. Het infiltreren van deze organisatie door communistische elementen wordt gestimuleerd. Nog steeds leeft daarbij de gedachte, dat op den duur de discussies binnen het N.V.V. zodanig kunnen worden beïnvloed, dat daardoor de koers van die vakcentrale in een door de Stalinisten gewenste richting wordt omgebogen.

"De Waarheid" laat zich uiteraard niet in zulke klare taal uit, maar poogt niettemin de afstand tussen haar lezers en de N.V.V.-leden zoveel doenlijk te verkleinen. Reeds spoedig na de verkiezingen werd de zaak zó gesteld, dat de door de C.P.N. gevoerde propaganda ten deze oorzaak was van de stemmenwinst der Partij van de Arbeid. Deze partij en de C.P.N. vormden, aldus de gegeven voorstelling van zaken, tezamen een front tegen de reactie, met name tegen Romme. (zie ook hoofdstuk II van dit overzicht).

Dit gesuggereerde solidariteitsgevoel werd weer beklemtoond toen "De Waarheid" in een artikel, getiteld "N.V.V. en de regeringscrisis"; het N.V.V. zogenaamd in bescherming nam en verdedigde tegen de "reactie", in dit geval tegen de Anti Revolutionnaire Partij, die, aldus de communistische pers, door zwaar te maken tegen de bezetting van het ministerie van Sociale Zaken door de heer Suurhoff - de tweede voorzitter van het N.V.V. - genoemd Verbond, en mitsdien de 'gehele arbeidersklasse', heette te discrimineren. Op grond van de verkiezingsoverwinning der P.v.d.A. mochten de arbeiders, volgens het C.P.N.-dagblad, toch eisen, dat hun belangen op sterkere wijze dan voorheen in de regering worden behartigd. Het ter gelegenheid van de verkiezingen door het N.V.V. gepubliceerde sociaal-economisch program, begroette "De Waarheid" met instemming.

Kennelijk beogen de communisten met deze manoeuvre de

VERTROUWELIJK

gelegenheid te scheppen of te verruimen om, wanneer in de praktijk de gestelde N.V.V.-eisen niet of onvolledig ingewilligd zouden worden, daarvoor de N.V.V.-leiders ten overstaan van alle arbeiders in gebreke te stellen. Hier komt opnieuw dus de oude tactiek om tegenstellingen te scheppen tussen leiding en ledenaanhang van het N.V.V. duidelijk naar voren.

B. VERSCHILLENDE REACTIES OP DE GEBEURTENISSEN IN BELGIË.

Ter ondersteuning van de actie onder Belgische militairen voor verkorting van hun dienstdtijd, heeft het Algemeen Belgisch Vakverbond niet alleen de aangesloten leden opgeroepen aan deze strijd door middel van stakingsacties kracht bij te zetten, doch het heeft zich te dien einde eveneens gewend tot alle zusterorganisaties in de overige landen van de Europese Defensie Gemeenschap.

Het hoofdbestuur van het N.V.V. liet weten, dat het zich met deze actie niet wenste in te laten.

De E.V.C. echter drukte in haar antwoordschrijven van 8 Augustus j.l. haar bewondering uit voor het gedrag der betrokken militairen en de ondersteuningsacties der Belgische arbeiders. Het hoofdbestuur der E.V.C. gaf daarin tevens de verzekering "dat de Nederlandse arbeidersklasse nooit en te nimmer het bevel van de vreemdeling RIDGWAY tot verlenging van de dienstplicht zal aanvaarden".

"De Waarheid" van 13-8-1952 bevatte de tekst van het korte schrijven van "de oppositie in het N.V.V.", waarin eveneens sympathie met de gevoerde strijd werd uitgesproken en tevens uiting gegeven werd aan de verontwaardiging over de houding van het hoofdbestuur van het N.V.V.

C. E.V.C.-ACTIES ONDER WERKLOZEN.

I. Reacties op de toepassing van de werkloosheidswet.

De op 1 Juli 1952 in werking getreden WERKLOOSHEIDSWET heeft veel aandacht in de links-extremistische vakbondsge-schriften gehad. Veel waardering heeft deze nieuwe verzekering tegen werkloosheid in de ogen van de E.V.C.-leiders niet kunnen vinden. Hun critiek geldt in het algemeen de volgende punten:

- a. de omstandigheid, dat geen enkele bedrijfsvereniging gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om de wachtgelduitkering hoger vast te stellen dan de percentages die als minimum door de wet zijn voorgeschreven;
- b. het instellen van een wachttijd van drie dagen;
- c. de invoering van controlemaatregelen waardoor het o.m. mogelijk zal worden betrokken personen een meldingsplicht op te leggen.

De critiek treft vooral de bedrijfsvereniging voor de bouwnijverheid, welke een meldingsplicht zou hebben ingesteld op Maandag en Woensdag, terwijl het op Zaterdag in ontvangst komen nemen van de uitkering als een "indirecte melding" wordt aangemerkt.

De omstandigheid, dat sommige gemeenten wel, doch andere geen overbruggingssteun over de wachtdagen verstrekken, wordt door de communistische pers te baat genomen om de werkloze arbeiders op te wekken tot daadwerkelijke strijd tegen de werkloosheidswet in haar huidige vorm.

II. Werklozen-Comité's.

a. Algemeen.

De verschillende in den lande tot stand gekomen werklozen-comité's groeperen zich hoe langer hoe duidelijker rond de te Amsterdam opgerichte Landelijke Contact Commissie van Werklozen en D.U.W.-arbeiders. Dat dit orgaan nauwe relaties onderhoudt met de E.V.C. bleek wel bij de uitgave van de brochure "KOMPAS", waarin de werkloosheidswet en de nieuwe sociale voorzieningsregeling nader worden uiteengezet. Gebleken is n.l. dat de E.V.C.-bedrijfsbonden alleen bij het E.V.C.-Verbandsbestuur te Amsterdam deze brochure konden bestellen en niet, zoals voor de hand zou liggen, rechtstreeks bij de genoemde commissie.

b. Landelijke bijeenkomst van leden van Werklozen-comité's.

Op 26 Juli j.l. heeft deze contact-commissie in Amsterdam een bijeenkomst gehouden, waar vertegenwoordigers van 17 plaatselijke werklozen-comité's aanwezig waren. De invloed van het communisme op de onder de werklozen gevoerde acties kwam ook op deze bijeenkomst sterk naar voren. De hoofdbestuurder van de Bond van Land- en Zuivel-arbeiders B.L.Z.-E.V.C., Pieter BOERTIEN (26-8-22), adviseerde n.l. op een desbetreffende vraag in geen geval samen te werken met O.V.B.-leden, aangezien deze door "iedereen als afvallig worden beschouwd." Ter conferentie werd besloten in de komende maanden strijd te voeren voor het verkrijgen van een kolentoeslag en kledinggeld voor alle werklozen.

c. Financiële positie van verschillende Werklozen-Comité's.

De financiële positie van verschillende plaatselijke werklozen-comité's is zeer slecht; de uitgave van de werklozenkranten gaat veelal met financiële tekorten gepaard. Meer en meer zullen zaken en bedrijven worden bewerkt om advertenties in deze organen te plaatsen, waaruit de drukkosten kunnen worden betaald. In enkele gemeenten moest het verschijnen van de werklozenkrant enige weken worden uitge-

VERTROUWELIJK

steld in verband met geldelijke moeilijkheden met de drukkers.

D. DE ALGEMENE BOND VAN WERKERS IN DE TEXTIEL- EN KLEDINGINDUSTRIE, DE ATEK-E.V.C.

Op het landelijk secretariaat van de A.T.E.K.-E.V.C. heeft een reorganisatie plaats gevonden. Als gevolg hiervan is de landelijk voorzitter F. LEUSHUIS (21-5-03) vervangen door T. STUIVENBERG (30-8-16). Voor S. GEUGJES (14-7-26), die secretaris was, maar reeds in het verleden een nevenfunctie vervulde (vide M.O. 10-1951, blz. 18) kwam in de plaats W. VEENVLIET (19-7-18), reeds lid van het dagelijks bestuur van deze E.V.C.-bedrijfsbond. W. KAMP (1-6-24) zal als penningmeester van de A.T.E.K. blijven fungeren.

De reden van de mutatie betreffende LEUSHUIS voornoemd, zou gelegen zijn in het feit, dat hij de textielarbeiders niet voldoende in actie heeft weten te brengen, temeer omdat deze tak van industrie een min of meer belangrijke schakel in de oorlogsindustrie vormt.

S. GEUGJES, die aanvankelijk een rol heeft gespeeld in het communistische jeugdwerk, is teruggekeerd naar Amsterdam, waar hij thans in de partij-organisatie der C.P.N. een functie bekleedt.

HOOFDSTUK IV - INDONESIË.

Herdenking.

De herdenking van de stichting der Republiek Indonesië (17 Augustus 1945) wordt elk jaar door de communisten zowel in Indonesië als in Nederland aangegrepen om daaruit politieke munt te slaan. In Indonesië zijn dit jaar maatregelen getroffen tegen de door de P.K.I. georganiseerde herdenking en is o.a. een verbod uitgevaardigd om leuzen en voorstellingen mee te voeren, die betrekking hebben op de vredesbeweging, ongetwijfeld om ordeverstoringen te voorkomen. Ook in Nederland is het "vredesstreven" van de communisten tot uitdrukking gekomen in een pamflet, waarin o.a. mededeling werd gedaan van de vorming van een comité, bestaande uit Indonesische en Nederlandse communisten, dat in verschillende plaatsen herdenkingsbijeenkomsten heeft georganiseerd. Daar hebben zowel Nederlandse als Indonesische communisten, behorende tot de C.P.N., E.V.C. en "Perhimpunan Indonesia", het woord gevoerd. Het waren de oude geluiden, die weer werden gehoord tegen het Nederlandse en Amerikaanse imperialisme, voor afschaffing van de R.T.C.-overeenkomst, voor vrede met het Indonesische volk, enz. Volgens het dagblad "De Waarheid" heeft F. SCHOONENBERG op de bijeenkomst te Amsterdam de in Nederland verblijvende Ambonnezen

VERTROUWELIJK

opgeroepen om te strijden voor een "werkelijk democratische Republiek Indonesia".

Er is in de maandoverzichten bij herhaling op gewezen, dat er solidariteit bestaat tussen de Nederlandse en Indonesische communisten individueel, tussen de C.P.N. en de "Partai Komunis Indonesia" en tussen de E.V.C. en de Sobsi, de communistische vakcentrale in Indonesië. Zowel in woord als in geschrift is hiervan meermalen getuigenis afgelegd, meer in het bijzonder regelmatig in het dagblad "De Waarheid". In de kolommen van dit blad worden geregeld - uiteraard in propagandistische vorm - mededelingen gedaan over de communistische activiteiten in Indonesië, zowel van de zijde der P.K.I. als van die der Sobsi, waarbij dan in het bijzonder de acties der communistische vakbonden in Indonesië worden belicht, onder vermelding dan nog van de volledige namen der Nederlandse bedrijven en ondernemingen daar te lande waar stakingen zijn uitgebroken.

Het hoofdbestuur van meerbedoelde Sobsi houdt eind September a.s. op Java een nationale conferentie, tot het bijwonen waarvan ook buitenlandse vakcentralen (o.a. Nederland) zouden worden uitgenodigd, zomede het Wereldvakverbond (W.V.V.), waarbij de Sobsi is aangesloten. Het behoeft niet aan twijfel onderhevig te zijn, dat wat Nederland betreft de E.V.C. de uitgenodigde organisatie zal blijken te zijn. Dit is toch de enige in Nederland aanwijsbare met de Sobsi in contact staande vakorganisatie, die ook meer dan eens de activiteiten van de Indonesische arbeiders heeft gesteund, althans wanneer deze communistisch waren georganiseerd. Laatstelijk is dit nog positief gebleken tijdens de in Mei j.l. te Rotterdam uitgebroken staking van Indonesische schepelingen op boten der Rotterdamse Lloyd.

Ook de nauw met de C.P.N. verbonden "Perhimpunan Indonesia" te Amsterdam heeft aan deze staking de nodige aandacht geschonken in haar orgaan "Indonesia Merdeka". De kracht van de Indonesische arbeiders wordt verder in een gebrekkige caricatuur gedemonstreerd door een gebalde vuist, die neerkomt op het hoofd van een persoon, die een der directeurs van de Rotterdamse Lloyd moet voorstellen.

Met verwijzing naar de staking wordt in een ander nummer van het orgaan aangespoord lid te worden van de enkele maanden geleden te Amsterdam opgerichte "Ikatan Buruh Indonesia", een communistische organisatie voor in Nederland verblijvende Indonesische arbeiders, die o.a. ten doel heeft door middel van "progressieve strijd" verbetering te brengen in het lot dezer werknemers.

Onder de velerlei beschouwingen en berichten in "Indonesia Merdeka", ook op internationaal communistisch terrein, is in het blad o.a. melding gemaakt van het mede door de actieve groep "Panitera Peladjar dan Pemuda Indonesia" (Amsterdam) georganiseerde I.U.S. zomerkamp in Nederland, dat gehouden is

VERTROUWELIJK

van 9 tot 16 Augustus j.l.. Propaganda-affiches der I.U.S. prijken in een zaal te Amsterdam, waar genoemde P.P.P.I. een feestavond gaf voor de daar ter plaatse vertoevende buitenlandse deelnemers aan het kamp. Door weigering van visa waren evenwel geen studenten uit Oost-Europa aanwezig. Deze visa-weigering is - naar gebleken is - voor de P.P.P.I. een grote teleurstelling geworden daar zij bijzondere aandacht had geschonken aan de contactmogelijkheden voor de Indonesische studenten tijdens het I.U.S.-kamp.

In Juni j.l. is te Peking een "voorbereidende conferentie" gehouden voor het in September a.s. aldaar te houden Vredescongres ("for Asia and the Pacific Regions"). Op deze groots opgezette voorbereidende conferentie waren twintig landen vertegenwoordigd, zomede de Wereld-Vredesraad en de Aziatische en Australische bureaux van het Wereldvakverbond. (Het Aziatische bureau van het W.V.V. is te Peking gevestigd). De conferentie gaf verklaringen uit, inhoudende o.a. dat de volkeren van Azië en de Pacific de vredesbeweging moeten steunen en moeten strijden tegen agressie.

Op het te Peking te houden Vredescongres worden vijfhonderd afgevaardigden verwacht (ook uit Indonesië). Een uitvoerige agenda zal worden behandeld (o.a.; de beveiliging van de onafhankelijkheid, de vrijheid en de vrede van de Aziatische en Pacific-volkeren, het verbieden van oorlogs- en rassenhaatpropaganda, vrijheid voor vredesbewegingen, verbod van atoom-, bacteriologische en andere wapens, enz.).

6-9-1952.

HOOFDSTUK V - Voor het overzicht der stakingen in de maand Juli 1952 zie blz. 17.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN JULI 1952.

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat	V o l g n o
Bakkersgezellen van enige bedrijven te Rotterdam en Vlaardingen.	Het niet uitbetalen van f 1.- loonsverhoging aan de bakkersgezellen conform de nieuwe C.A.O..	Uniebonden bemiddelden.	De loonsverhoging van f 1.- werd toegekend.	1.
D.U.W.-object te Sevenum.	Stakers ontvingen een dag later dan normaal hun weekloon. Zij eisten toestemming het loon naar huis te mogen brengen aangezien door de te late uitbetaling de meeste gezinnen in financiële moeilijkheden zouden verkeren.	NVV en KAB bemiddelden.	De stakers zijn geschorst geweest tot 21 Juli 1952. Zij hervatten toen op oude voorwaarden het werk.	2.
Bouwbedrijf Fa. W. Meester te Amsterdam.	Looneis: verhoging tarief.	ABWB-EVC stookte.	De eisen der stakers werden gedeeltelijk ingewilligd.	3.

